

DAN
*40-letnega
jubileja*

★

SLOVENSKE
NARODNE
ČITALNICE

★

10. NOVBMBRA 1946

v avditoriju Slovenskega narodnega doma

6417 St. Clair Avenue — Cleveland, Ohio

HIMNA ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIKE

Star Spangled Banner

Ali vidiš sedaj, ko se zora budi,
kar ponosno smo v zarji sinoč pozdravljali?
Skozi nočno temo so nam zrle oči,
kak' so prapori zvezdni z okopov vihrali.

Nočno treskanje bomb in raket rdeči sij
bil je vsem za dokaz: Prapor še plapolal
Povej, ali še zvezdni naš prapor vihra
nad deželo svobod in pogumnih ljudi!

HEJ SLOVANI

Hej Slovani, naša reč slovanska živo klije,
dokler naše verno srce za naš narod bije.
Živi, živi, duh slovanski, bodi živ na veke.
Grom in peklo, prazne vaše proti nam so steke.

Naj tedaj nad nami strašna burja naj se znese,
skala poka, dob se lomi, zemlja naj se trese,
Bratje, mi stojimo trdno kakor zidi grada,
črna zemlja naj pogrezne tega, kdor odpada.

(Poljski napev)

HEJ SLOVANI

Nova prireditev

Hej Slovani, svet se trese z Volge do Triglava,
kakor Visla, kakor Jadran valovi nam Sava.
Živi, živi, duh slovanski, živel ti boš večno!
Naj preti peklensko brezno, ti nas vodiš srečno!

Z ruskih step veliki Stalin kliče zmagovito,
z naših se gora odziva mu tovariš Tito:
Mi stojimo neomajno kakor te planine.
Naj preklet bo izdajalec svoje domovine.

Večno narod naš z orožjem bo svobodo branil,
zanjo nas sovrag nikoli več ne bo ukanil.
Pa čeprav bi nas napadle velike armade,
složni bomo zmagovito strli vse napade.

(Poljski napev)

USTANOVNI ČLANI

I. vrsta: John Špehek, Frank Černe, Frank Zupancič, Ivan Pirnat. II. vrsta: Ivan Ausec, Anton Benedik, Jož Kalan, Peter Pikš.

Prva vrsta od leve na desno: Jože Gardina, Josip Šircel, John Filipič, William Candon, Anton Eppich in Lovrenc Eppich.
Druga vrsta od leve na desno: Louis Dular, Ivan Babnik, Ema Drobnic, Anton Vavpotič in Tine Sever.

Slovenska narodna čitalnica ob 40-letnici

Janko N. Rogelj

V letošnjem letu je minulo 40 let, odkar se je ustanovila Slovenska narodna čitalnica v Clevelandu. Med nami so še ustanovniki, ki se dobro in lepo spominjajo tistega poletja, ko je pričela med njimi živeti ideja, da bi ustanovili čitalnico, kjer bi se shajali naši Slovenci v Clevelandu, ki so hrepeneli po duševnem razvedrilu. Ni bilo to tako lahko delo, toda našli so se ljudje, ki so šli preko ovir ter dali ideji kos samostojnosti in pot v bodočnost. Treba je bilo pojmovati pomen čitalnice in njeno veliko nalogo, da so prišli do enotne misli: Ustanovimo čitalnico.

Dne 29. avgusta 1946 je bilo 40 let, odkar so se zbirali v Knausovi dvorani zavedni Slovenci, med njimi tedanji urednik "Nove Domovine," gospod Rajko Fajgelj, da se posvetujejo o ustanovitvi čitalnice. Bili so povečini člani "Slovenskega Sokola," društva "Triglav" in društva "Najprej," št. 5 Slovenske narodne podporne jednote.

O tej ustanovitvi nam koledar tiskovne družbe "Nove Domovine" za leto 1908 podaja sledeče poročilo:

"Na seji so se vsi navdušeno izrazili in sklenili, da se imenuje "SLOVENSKA NARODNA ČITALNICA." Prvim predsednikom je bil izvoljen g. Frank Černe, podpredsednikom Peter Pikš, glavnim tajnikom, ustanovitelj čitalnice, g. Rajko Fajgelj, blagajnikom g. Ivan Pirnat. Čitalnica brez denarnih sredstev ni mogla dobiti, oziroma najeti pripravnih prostorov, pa se je takrat oglasil g. G. Travnikar, kateri je prepustil brezplačno del njegovih prostorov. S skromnimi močmi se je pričelo. Pisalo se je najprvo na vse slovenske ameriške časopise, ki so velikodušno začeli pošiljati brezplačno svoje časopise na čitalnico.

"Iz malega raste veliko; zanimanje za čitalnico je začelo prihajati večje in kmalu je čitalnica štela okoli sto članov. Z majhno mesečnino 25 centov na mesec, se je kmalu toliko nabralo, da se je moglo naročiti precej časopisov iz starega kraja. Dne 28. novembra je čitalnica priredila svojo prvo veselico v Knausovi dvorani, ki je nadvse nepričakovano dobro izpadla. Dohodki veselice so bili toliko, da si je čitalnica takoj naročila 250 knjig, večinoma krasno vezane. Ob tej veselici je tudi prvič nastopilo več društev, kakor "Triglav," ki je povspešil sijaj veselice s svojim pevskim zborom, kakor tudi obstoječe društvo 'Sava.'

"Dne 9. januarja, 1907 so se vršile prve glavne volitve odbora. Izvoljeni so bili z veliko večino: Predsednik Frank Černe, podpredsednik Peter Pikš, prvi tajnik Louis J. Pirc, (Rajko Fajgelj je radi preoblih poslov odstopil že med letom), blagajnikom Anton Grdina, in knjižničar Louis J. Pirc.

"Med tem se je čitalnica iz svojih začasnih prostorov pri g. George Travnikarju preselila v svoje prostore na 1365 East 55th cesti, kjer se je kmalu udomačila. Preskrbela si je lepo omaro za knjige. Čitalnica je takrat imela 44 listov: Slovenske iz Amerike in iz domovine, tako nekaj nemških in angleških. Čitalnica je takrat že imela 315 knjig, večinoma krasno vezane. Pričelo se je takrat tudi s predavanji.

"V enem letu svojega obstanka je čitalnica imenovala za izvanredne zasluge, ki sta jih pridobila za čitalnico, dva častna člana, to je: g. Rajko Fajgelj, ustanovnik, kateremu gre prva zahvala, da imamo Slovensko narodno čitalnico in da se je pričela tako dobro razvijati. Potem g. Anton Benedik, ki je bil vedno mož na mestu, kjer se je šlo za korist čitalnice. On je bil istočasno tudi tajnik 'Slovenskega Sokola.'

"Po preteku enega leta so se priglasile tudi ženske in dekleta, ki so postale članice čitalnice."

Samo toliko imamo danes podatkov o ustanovitvi čitalnice. Rad bi dobil kaj jasnejšega iz prvih zapisnikov, toda teh ni več. Do leta 1910 sem se poslužil ustnih izročil, kjer se pričinja zopet pisana zgodovina.

V naši Slovenski narodni čitalnici visi slika prvega odbora. Na sliki so: Frank Černe, Jože Kalan, Ivan Špehek, Fran Zupančič, Ivan Avsec, Anton Benedik, Peter Pikš in Ivan Pirnat.

Ustno izročilo pove, da se je ob ustanovitvi vpisalo 28 članov, med katerimi je bil tudi poznani in delavni čitalničar Frank Korče, ki je veliko pripomogel k temu, da je čitalnica dobila pomen, ki gre takemu kulturnemu zavodu.

V letu 1907 in 1908 je bila precejšnja kriza med delavci v Clevelandu. Denarja ni bilo; prišlo je tako daleč, da je bila čitalnica v denarnih zadregah, o čemer bomo slišali še pozneje. Čitalničar Frank Černe je takrat stopil do članov in rojakov, da naj priskočijo na pomoč. Nabral je vsoto 65 dolarjev. Čitalnica si je zopet opomogla.

Iz preje omenjenih prostorov se je čitalnica preselila na St. Clair cesto, v bližino 55. ceste, k čitalničarju Rudolf Perdanu; od tam na 61. cesto k Levsteku. Med tem časom so se vršili manjši boji med čitalničarji. Pričela so se izmenjavati mnenja, čistilo se je obzorje, vsa pripovedovanja kažejo, da je bilo življenje v čitalnici zanimivo. Kako se danes radi pogovarjajo stari čitalničarji o tistih hudih dnevih, kako še le danes trezno presojaajo: Kdo je imel prav, in kdo zopet ne. Iz tistih in poznejših časov nam govori o posameznih nedostatkih in navodilih tako zvana "Pritožbena knjiga," katera je na razpolago vsem čitalničarjem v čitalnici. Predolgo bi se zavleklo to pisanje, ako bi vam navajal podrobnosti, ampak zaradi boljšega pojmovanja, kaj se je godilo takrat v čitalnici, jo omenim na tem mestu.

V letu 1910 se nahaja čitalnica na St. Clair Ave. in Norwood Rd. Potreba je zahtevala, da so morali preseliti hišo na Norwood Rd. in Glass Ave., in tako se je s hišo preselila tudi čitalnica. Tudi malo ognja je bilo takrat, da so pogorele zavese v čitalnici, toda knjige niso zgoarele. Predsednik čitalnice je bil takrat Josip Žele, tajnik Mike Lah in blagajnik Jakob Požun. V tem letu se napiše tudi Spominska knjiga z zgodovino čitalnice. Te spominske knjige ni več danes med arhivi čitalnice. V zapiskih tega leta se čita, da so bili pridni in aktivni sledeči čitalničarji: Josip Kalan, Primož Kogoj, Frank Hudovernik, Slave Trošt, Ivan Lah, Karol Rogel, kolektor; Anton Peterlin, Ignac Spetič, Mike Lukner, Peter Pikš, Hinko Bole, Milan Trošt, John Zemljan, Frank Černe in drugi. V majskem zapisniku je omenjeno, da je darovala za čitalnico Mrs. Kromar en dolar. To omenim samo radi tega, ker je bila ona ena izmed poznanih in zvestih čitalničark, ki je darovala marsikateri dolar v korist čitalnice. Ona je ostala zvesta čitalničarka do svoje smrti.

Koncem istega leta se čita v zapisniku, da se čitalnica zanima za zidanje "Sokolskega doma." Na občnem zboru v mesecu decembru se dovoli iz čitalniške blagajne 35 dolarjev. Na istem zborovanju imenuje čitalnica Josipa Želeta in Ivana Laha za častna člana Slovenske narodne čitalnice v Clevelandu. Čitalničar Lah je naslednje leto odpotoval v domovino. Čitalnica je v njem izgubila dobrega člana in vestnega kolektorja. V čitalniški odbor za leto 1911 so izvoljeni sledeči: Josip Žele, predsednik; Peter Pikš, podpredsednik; Adolf Petrič, tajnik; Jakob Požun, blagajnik; Anton Peterlin, računski tajnik, in v nadzorni odbor sledeči: Frank Hudovernik, Frank Strehovec in Primož Kogoj. Knjižničar ostane Charlie Rogelj, ki nosi prvenstvo tega urada pri Slovenski narodni čitalnici.

Med letom se ne završi kaj posebnega, delo gre svojo pot naprej. Naročilo se je okoli 35 novih knjig, priredijo petletnico; čitalničar M.

Lah podari sliko Franceta Prešerna, katera še danes visi v čitalnici. V tem letu se tudi preselijo v želetovo hišo na 61. cesti. Zapisniki kažejo, da so bili med letom aktivni sledeči čitalničarji: Dr. Frank J. Kern, Frank E. Lunka in Mike Cvelbar, kakor tudi več drugih, ki so bili že omenjeni.

Za leto 1912 je izvoljen sledeči odbor: Predsednik Peter Pikš, podpredsednik John Marn, tajnik Ignac Smuk in Anton Peterlin, blagajnik Hinko Bole. Tajnik Smuk opusti svoje mesto, a zapisnik vodi Karol Lenče. To leto postane kritično za čitalnico. Blagajna je prazna, članstvo se je znižalo, vlada zopet delavska kriza. Na dan 21. avgusta je sklican prvi izredni občni zbor, da reši čitalnico iz težkega položaja. Zbor je bil dobro obiskan, pričelo se je razpravljati o tem in onem. Računski tajnik poda svoje poročilo: V blagajni je še \$13.18. V tem je povedano vse. Čitalnica ima še 40 plačujočih članov, okoli deset jih hodi po knjige. Izraženo je mnenje, da se čitalnica združi s socialističnim klubom. Nekateri ugovarjajo in se sklicujejo na pravila, kjer je zabeleženo, da v slučaju razpada čitalnice pripade njeno imetje društvu "Slovenski Sokol." Oglasijo se čitalničarji, da se kaj enakega ne more zgoditi, ker Sokol še nima svojega doma. Sledijo različni pogovori, nakar je sprejet predlog, da se skliče drugi izredni občni zbor in tam se definitivno določi, kaj bo usoda čitalnice.

Drugi občni zbor se snide na dan 4. septembra 1913. Zapisnik zadnje seje se sprejme, nakar je na željo Kalana povedano, da ima čitalnica v blagajni \$54.37. Nato se prične zopet debata, kaj naj bi se storilo. Čitalničar Josip Kalan govori, da je sramotno za može, ki vedo kako velikega pomena je čitalnica, da bi jo pustili, da propade. Navdušuje čitalničarje k vztrajnosti in resnemu delu, da ostane čitalnica samostojna, taka, kakršna je bila od svojih pričetkov. On pravi, da to ni krivda odbornikov, ampak nered je nastal v prejšnjem letu, ko ni bila financa v redu, kot bi morala biti. Čitalničar Kališ govori, da ne vidi pravega izhoda ter svetuje, da naj se čitalnica združi s Slovenskim Sokolom. Sledijo še nadaljni razgovori, nakar Peter Pikš stavi predlog, da ostane čitalnica še vnaprej samostojna. Predlog je bil sprejet z veliko večino glasov, in tako je naša Slovenska narodna čitalnica ostala še do danes sama in samostojna.

Za leto 1914 so izvoljeni: Predsednik Dr. F. J. Kern, podpredsednik Joseph Faletič, tajnik John Pollock, blagajnik Hinko Bole. V tem letu se čitalnica zopet seli. Prostore ji da Slovenski Sokol na vogalu Glass Ave. in East 61st St., kjer je ostala do časa, da se je preselila v staro poslopje Slovenskega narodnega doma. Iz starega poslopja se je preselila na pročelje novega Doma, kjer je še danes. V 20 letih se je preselila desetkrat ter tako našla mir v narodovi hiši. V zapisnikih tega leta se čita, da je čitalnica med prvimi, ki podpiše delnice Slovenskega narodnega doma.

Za leto 1914 so izvoljeni sledeči: Predsednik Anton Peterlin, podpredsednik Joseph Faletič, tajnik Anton Milavec, knjižničar Frank Jakšič, blagajnik Ivan Čebular, računski tajnik Mike Cvelbar. Čitalnica si v tem letu nabavi novo omaro, katero napravita brezplačno Jakob Čič in Anton Stanovnik. Med čitalničarji najdemo sledeče, da so bili aktivni: Kalan, Linger, Kališ, Hočevar, Lunka, Pekol, Zemljan, Krašovec, Pristov, Josephine Jereb, Tončka Likar, Blaž Logar in Jančovič.

Za leto 1916 imamo sledeči odbor: Predsednik Anton Peterlin, podpredsednik Frank E. Lunka, tajnik Vatro J. Grill, knjižničar Frank Krašovec, blagajnik John Čebular. V nadzorni odbor ste izvoljeni: Mary Kunstelj in Tončka Likar. V tem letu proslavi čitalnica desetletnico v Grdinetovi dvorani.

Predno pridem k opisovanju drugega desetletja, bi se rad opravičil le toliko, da je mogoče, da sem prezrl ime tega ali onega, ki je bil delaven in priden pri čitalnici. Zapisniki ne govorijo dovolj jasno, če pa pogledamo naš imenik, ki je visel v čitalnici pred 20 leti, čitamo sledeče: številko 3 je imel Jože Kalan, številko 6 Frank Černe, številko 9 Frank Belaj, številko 63 Primož Kogoj, številko 71 Ivana Kromar, številko 78 Karol Rogelj, številko 160 doktor Frank J. Kern, številko 199 Josip Žele. Iz tega imenika se pozna, kdo je držal prvih 20 let ter redno plačeval mesečnino.

Potem imamo zopet druge dobre člane, ki so prenehali biti člani ter so zopet pristopili. Ko pišem to zgodovino, bi napravil krivico Mrs. Zofki Birk, ako bi nje ne omenil, ki je bila vedno aktivna in navdušena čitalničarka, dokler je bila med nami v Clevelandu. Mnogo dobrega je napravil za našo čitalnico doktor Frank J. Kern. Koliko je bilo drugih, ki so prvih 20 let napravili toliko koristnega in dobrega za našo čitalnico, toda so odšli iz Clevelanda. V 20 letih je bilo vpisanih članov pri čitalnici 1,116.

Odbor za leto 1917 je bil sledeč: Predsednik Mike Lah, podpredsednik Anton Milavec, tajnik Vatro J. Grill, blagajnik John Čebular, knjižničarja Frank Krašovec in Janko N. Rogelj, nadzorniki: dr. Frank J. Kern, Hinko Bole in Jakob Ambrož. Kolektor Karol Rogelj. Med letom je bil izvoljen predsednikom Frank Kovačič radi odstopa Mike Laha. Radi istega vzroka sta izvoljena v nadzorni odbor: Frank Drašler in Jakob Čič. Čitalnica ima v tem letu dvoje predavanj: "O amerikanizaciji" je govoril John L. Mihelich, o pomenu čitalnice pa pesnik Ivan Zorman. Čitalnica se zelo zanima za Slovenski narodni dom, stopi v stik z Jugoslovanskim odborom, toda občni zbor v decembru odloči, da ostane čitalnica nevtralna glede takratne vojne politike.

V odbor za leto 1918 so bili izvoljeni: Predsednik Anton Kovačič, podpredsednik Frank Zorič, tajnik Vatro J. Grill, blagajnik John Čebular, knjižničar Josip Ivanetič; nadzorniki: Josip Kalan, Jakob Čič in Frank Kovačič. Med letom se ne dogodi kaj posebnega, ker takrat je bil vojni čas, in ljudje so bili zainteresirani bolj v dnevne vojne dogodke. Čitalničar Josip Žele podari eno delnico Slovenski narodni čitalnici.

Odbor za leto 1919 je sledeč: Predsednik Jakob Čič, podpredsednik Valentin Sever, tajnik Stanko Žele, blagajnik John Čebular, knjižničar Erazem Gorše. Dramatično društvo "Ivan Cankar" priredi to leto igro "Revček Andrejček" ter izroči čisti preostanek čitalnici v vsoti \$45.33. Med letom odstopi predsednik in na njegovo mesto se izvoli Anton Kovačiča. Mesto tajnika, ki je odšel iz mesta, prevzame tajništvo Vatro J. Grill.

Za leto 1920 so izvoljeni sledeči: Predsednik Anton Kovačič, podpredsednik Anton Vesel, tajnik Erazem Gorše, knjižničar John Steblaj, blagajnik Viktor Vokač, nadzorniki: Anton Kuhelj, Karol Rogelj, Avgust Komar, John Čebular in Anton Garden. Tajnik je odstopil že januarja meseca in njegovo mesto je prevzel knjižničar John Steblaj. V tem letu se dovoli profesorju Josip F. Volku, da obdržuje večerno angleško šolo v čitalniških prostorih. Izražena je tudi želja, da bi se Slovenska narodna čitalnica združila z dramatičnim društvom "Ivan Cankar," zakar se izredni občni zbor skliče na dan 30. januarja 1921.

Odbor za leto 1921 je sledeč: Predsednik Josip Skuk, podpredsednik L. F. Trugar, tajnik Janko Medvešek, blagajnik Viktor Vokač, nadzorni odbor: John Kerže, Karol Rogelj in Jakob Čič. John Kerže odide v domovino, njegovo mesto prevzame Erazem Gorše. Izredni občni zbor, ki se je vršil na omenjeni dan, je z veliko večino sklenil sledeče: Slovenska narodna čitalnica se ne združi z društvom "Ivan Cankar," ampak ona podvzame delo, da centralizira vsa kulturna društva v moč-

no centralo. V ta odbor so izvoljeni: Frank Černe, Primož Kogoj, dr. Frank J. Kern, Josip Kalan, John Steblaj, Janko N. Rogelj in Louis F. Trugar. Čitalnica postane članica "Zveze slovenskih kulturnih društev." Na dan 13. avgusta se preseli v staro poslopje Slovenskega narodnega doma. Slovenska narodna čitalnica pripomore, da se ustanovi čitalnica v Slovenskem domu na Holmes Ave., v Collinwoodu. Življenje čitalnice se poživi v tem letu.

Odbor za leto 1922 je sledeč: Predsednik Anton Kovačič, podpredsednik Louis F. Trugar, tajnik Janko Medvešek, knjižničar John Steblaj, nadzorni odbor: Janko N. Rogelj, Karol Rogelj in Josip Birk, ml.

Odbor za leto 1923 je sledeč: Predsednik Janko N. Rogelj, podpredsednik Vatro J. Grill, tajnik Josip Birk, ml., blagajnik Anton Abram, nadzorniki: Edwin Primožič, Boris Paulin in Janko Medvešek, in knjižničar Anton Kovačič.

Odbor za leto 1924 je sledeč: Predsednik John Pollock, podpredsednik Vatro J. Grill, tajnik Boris Paulin, blagajnik Josip Birk, ml., knjižničar Anton Kovačič, nadzorniki: Avgust Komar, M. Berjak in Frank Klemenčič. Knjižničar Anton Kovačič položi resignacijo radi selitve v Euclid, Ohio. Na njegovo mesto je izvoljen Andrej Križmančič. V tem letu se čitalnica preseli v sedanje prostore Slovenskega narodnega doma.

Za leto 1925 je odbor sledeč: Predsednik John Pollock, podpredsednik Karol Rogelj, tajnik Josip šircelj, blagajnik Anton Abram, knjižničarja Andrej Križmančič in Mary Križmančič, nadzorni odbor: Frank Klemenčič, Frank Jerina in Martin Žerjav. Radi odstopa tajnika prevzame med letom tajništvo Janko Medvešek.

Odbor za leto 1926: Predsednik Janko N. Rogelj, podpredsednik Karol Rogelj, tajnik Janko Medvešek in Louis F. Truger, blagajnik Anton Abram, knjižničarja Andrej Križmančič in Mary Križmančič, nadzorni odbor: Anton Vavpotič, Frank Klemenčič in Frank Jerina.

Kakšna je bila Slovenska narodna čitalnica v letu 1926, to je pred 20 leti? Iz opisa ob 20-letnici Slovenske narodne čitalnice posnemam sledeče: Čitalnica šteje okoli 425 članov in članic, ima na razpolago okoli 1,500 knjig najrazličnejše vsebine, hrani dosti letnikov slovenskega časopisja v Ameriki. Knjige hrani v treh omarah, nahaja se v sobi na pročelju Slovenskega narodnega doma. Soba čitalnice je okusno opremljena s slikami sledečih pisateljev: Jurčič, Trubar, Medved, Hribar, Prešeren, Tavčar, Gregorčič, Vodnik, Aškerc, Cankar, Pajkova, kakor tudi slika Cirila in Metoda. Poleg tega je tudi slika prvega odbora čitalnice, Bled, Ob Soči in pogreb Lunder in Adamiča. Slovenska narodna čitalnica je tudi inkorporirana, kar znači na steni viseči čarter. V tem letu se je nabavilo dosti novih knjig. Statistika kaže, da se v zimskih časih izposodi ob nedeljah in četrtkih do 200 knjig na teden.

Čitalnica je proslavila 20-letnico na večer 19. septembra, 1926.

Za leto 1927 je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik Janko N. Rogelj, podpredsednik Josip Kalan, tajnik John Medvešek, blagajnik Anton J. Terbovec, knjižničar Anton Vehar, ki pa je takoj v januarju resigniral ter je njegovo mesto prevzel Andrej Križmančič, pomožni knjižničar Louis Knez, nadzorniki: Frank Belaj, Frank Jerina in Anton Vavpotič.

Med letom sta predavala pri čitalnici dr. James W. Mally in dr. Frank J. Kern. Drugih posebnosti se ne najde med zapisniki.

Za leto 1928 so sledeči izvoljeni v odbor čitalnice: Predsednik Janko N. Rogelj, podpredsednik Louis F. Truger, tajnik Milan Medvešek, blagajnik Anton J. Terbovec, knjižničarja Andrej Križmančič in Mary Križmančič, nadzorni odbor: Frank Belaj, Anton Vavpotič in Zvonko Mohorčič. Na letni seji je bilo sklenjeno, da čitalnica izda

NE
svoj letni koledar. Za idejo se je zanimal ter jo priporočal čitalnici Edvin Primožič. Izvoljen je bil odbor, ki naj uresniči to idejo, toda naletel je na prevelike zapreke, zakar se ni nikoli podvzelo prave akcije. Med letom se opremi več knjig z novo vezavo.

JA
Za leto 1929 je izvoljen sledeči odbor: Predsednik Janko N. Rogelj, podpredsednik Louis F. Truger, tajnik Milan Medvešek, knjižničarja Andrej in Mary Križmančič, blagajnik Anton J. Terbovec, nadzorni odbor: William Candon, Martin Žerjav in Anton Vavpotič.

Med letom se napravi čajanka in tombola, kupi se novih knjig za sto dolarjev. V jeseni se napravi koncert s pomočjo Louis Belle-ta, Frank Pluta in Antona Eppicha. Pri koncertu sodelujejo še druge kulturne skupine. Čisti dobiček znaša \$125.

Sledeči odbor je izvoljen za leto 1930: Predsednik Janko N. Rogelj, podpredsednik Ludvik Medvešek, tajnik Milan Medvešek, blagajnik Anton J. Terbovec, knjižničarji Joseph Šircelj, Mary Križmančič in Tone Knez, nadzorni odbor: Anton Vavpotič, William Candon in Martin Žerjav.

Med letom se napravi čajanko s tombolo, katera prinese čistega dobička \$155.80. Naroči se nove knjige in revije. Čitalnica tudi nabira v Rado Murnikov sklad ter mu odpošlje \$71.50. Naloži se v Zadrugi tiskarni v Ljubljani \$100, da bi se z njimi plačevalo naročene knjige.

Za leto 1931 je izvoljen isti odbor, kot je bil v letu 1930. Zapisnikov za to leto ni, torej se ne more povedati, kaj se je zgodilo izrednega v tem letu.

NE
1932
JA
Za leto 1932 je izvoljen sledeči odbor: Predsednik Janko N. Rogelj, podpredsednik Ludvik Medvešek, tajnik in knjižničar Josip Šircelj, njegov pomočnik Louis Dular, blagajnik Anton J. Terbovec, nadzorniki: Anton Vavpotič, William Candon in Irma Kalan. V tem letu se povabi ameriškega slovenskega pisatelja Louis Adamiča, da naj pride predavati k Slovenci narodni čitalnici v Clevelandu. Mr. Adamič je odpisal, da bi rad prišel, toda se je odločil, da odpotuje v domovino. Iz zapisnikov se čita, da so naša podporna društva priskočila čitalnici na pomoč s svojimi letnimi darovi, kar je našo čitalnico držalo pri življenju do danes.

Za leto 1933 je izvoljen sledeči odbor: Predsednik John Pollock, podpredsednik Ludvik Medvešek, tajnica-knjižničarka Mary Križmančič, pomožni knjižničar Louis Dular, blagajnik Anton J. Terbovec, nadzorniki: Anton Vavpotič, William Candon in Irma Kalan. V tem letu nastane prava denarna kriza pri čitalnici. Kar so imeli denarja, je bil zamrznjen na banki, dohodkov ni bilo, zakar se ni moglo plačevati stanarine Slovenskemu narodnemu domu. Zato je nekdo sprožil misel, naj Slovenci narodni dom prevzame čitalnico ter jo vodi naprej. Vršila se je seja, na kateri se čitalničarji zavzamejo, da naj čitalnica ostane samostojna, da se bo že dobilo denar, s katerim se bo plačalo zaostalo stanarino. Priredili so čajanko in koncem leta je poročal blagajnik, da imajo \$470 nepremičnega denarja na banki in le \$40 na rokah, kar lahko porabijo za mesečne stroške.

NE
1934
JA
Za leto 1934 je izvoljen sledeči odbor: Joseph Likar, predsednik; Ludvik Medvešek, podpredsednik; tajnica-knjižničarka Mary Križmančič, pomožni knjižničar Louis Dular, nadzorni odbor: Anton Vavpotič, William Candon in Andrej Križmančič.

Med letom priredi čitalnica čajanko, kakor običajno. Vsem tistim podpornim društvom, ki letno darujejo več kot tri dolarje, se izda članske karte, s katerimi lahko člani posameznih društev dobijo čitalniške knjige za čitati. Jugoslovanskemu izselniškemu komisarju se piše, da pošlje brezplačno knjige za čitalnico. Tako se naroči tudi knjige "Modre ptice." V jeseni vprizori društvo "Ivan Cankar" igro "Štiri tedne v nebesih" v korist čitalnice. Med letom umrje predsednik čital-

nice, Joseph Likar. Predsedništvo prevzame podpredsednik Ludvik Medvešek, podpredsedništvo Mary Križmančič in za pomožnega knjižničarja je izvoljen Anton J. Klančar.

Za leto 1935 je izvoljen sledeči odbor: Predsednik John Pollock, podpredsednik Ludvik Medvešek, tajnik Josip Šircelj, blagajnik Anton J. Terbovec, knjižničarja Joe Pegric in Anton J. Klančar, zapisnikarica Mary Križmančič, nadzorniki: Anton Vavpotič, William Candon in Louis Dular.

V tem letu povabijo dr. Makoveca, da predava, August Kollander kaže premikajoče slike in Anton J. Terbovec predava o cvetlicah.

Za leto 1936 je izvoljen sledeči odbor: Predsednik John Pollock, podpredsednik Ludvik Medvešek, knjižničarja Joe Pegric in Anton J. Klančar, blagajnik Anton J. Terbovec, nadzorniki: William Candon, Louis Dular in V. Schneller.

V tem letu čitalnica in Prosvetni odbor Slovenskega narodnega doma povabita Theodore Andrica od The Cleveland Pressa, da kaže premične slike iz njegovega potovanja po Evropi.

Za leto 1937 je izvoljen sledeči odbor: Predsednik John Pollock, podpredsednik Ludvik Medvešek, tajnica Mary Križmančič, blagajnik Anton J. Terbovec, knjižničarja Joe Pegric in Anton J. Klančar, nadzorniki: William Candon, Louis Dular in Valentin Sever.

V tem letu priredita skupno veselico čitalnica in društvo Slovenski Sokol. Druge važnosti ni zabeležiti pri čitalnici.

V letu 1938 je izvoljen sledeči odbor: Predsednik William Candon, podpredsednik Charley Samsa, tajnik Anton Kess, blagajnik Louis Dular, knjižničarja Joseph Kess in John Lonchar, nadzorniki: Frank Glach, Charley Samsa in Jakob Čič.

Slovenski narodni dom zniža najemnino Slovenski narodni čitalnici.

Za leto 1939 je sledeči odbor: Predsednik William Candon, podpredsednik Valentin Sever, tajnik Anton Kess, blagajnik Louis Dular, knjižničarja Joseph Kess in John Lonchar, nadzorni odbor: Ludvik Medvešek, Jakob Čič in Charley Samsa.

Za leto 1940 je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik William Candon, podpredsednik Valentin Sever, tajnik Valentin Sever, blagajnik Louis Dular, zapisnikar Anton Kess, knjižničar Joseph Kess, nadzorni odbor: Ludvik Medvešek, Ivan Babnik in Jakob Čič. Med letom se je kupilo nekaj novih knjig ter sklenilo, da čitalnica praznuje 35-letnico na dan 9. februarja 1941.

Odbor za leto 1941 je sledeči: Predsednik William Candon, podpredsednik Jakob Čič, tajnik Valentin Sever, blagajnik Ludvik Medvešek, knjižničar in zapisnikar Louis Dular, nadzorni odbor: Anton Vavpotič, Charley Samsa in Ivan Babnik.

Za leto 1942 je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik William Candon, podpredsednik Jakob Čič, tajnik Valentin Sever, knjižničar-zapisnikar Louis Dular, pomožni knjižničar Jakob Ambrož, nadzorni odbor: Ivan Babnik, Anton Vavpotič in Joe Klopčič.

Za leto 1943 je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik William Candon, podpredsednik Jakob Čič, tajnik Valentin Sever, blagajnik in zapisnikar Ludvik Medvešek, knjižničar Jakob Ambrož, pomožni knjižničar Anton Eppich, nadzorni odbor: Anton Vavpotič, Josip Klopčič in Janko N. Rogelj.

Za leto 1944 je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik William Candon, podpredsednik Jakob Čič, blagajnik-zapisnikar Ludvik Medvešek, knjižničar Louis Dular, pomožni knjižničar Anton Eppich, nadzorni odbor: Anton Vavpotič, Josip Klopčič in Jakob Ambrož.

Za leto 1945 je bil ponovno izvoljen odbor iz leta 1944.

Za leto 1946 je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik John Filipič, podpredsednik William Candon, tajnik Josip Šircelj, blagajnik Ivan Babnik, zapisnikar Joseph Grdina, knjižničar Louis Dular, pomožni knjižničar Anton Eppich, nadzorni odbor: Anton Vavpotič, Emma Drobnič in John Lonchar.

Tako doživlja naša Slovenska narodna čitalnica 40-letnico svojega obstanka med clevelandskimi Slovenci. Imela je pestro življenje med naprednimi in narodno zavednimi silami, ki niso bile zaposlene in aktivne samo pri čitalnici, ampak pri mnogih drugih skupinah kulturnega in podpornega udejstvovanja. Zato je v kratkih presledkih kar samovala in ni kazala razmahujočega življenja. Zato so jo čitalničarji skušali že družiti z drugimi skupinami v naselbini, toda vselej so se vračali k nji stari in zavedni čitalničarji, in vselej so jo obdržali kot samostojno telo. Čitalnica ima stare in tihe prijatelje, katerim je kot svetel biser iz onih življenja polnih časov, ko se je kovala tista narodna zavest, katera je dala našemu naselniškemu narodu baš to, kar danes poseduje naš narod na narodnem in kulturnem polju.

Koliko let življenja ima še pred seboj, je prav težko povedati. Če ne bo naseljevanja, potem bo izumrla z zadnjimi priseljenci. Njeno življenje lahko podaljša Slovenija onkraj morja, ako ji priskoči na pomoč ter ji ponudi knjig, revij in časopisov. Saj to je največja slovenska čitalnica v Ameriki, v največjem slovenskem narodnem domu na svetu. Naklonjene medsebojne zveze s Tiskovnim uradom Ljudske republike Slovenije nam prav lahko požive kulturno udejstvovanje s svojim prosvetnim delom.

Le bližnja bodočnost nam bo pokazala, če nam bo mogoče obdržati Slovensko narodno čitalnico kot samostojno skupino, da bo praznovala čez deset let pol stoletja svojega obstanka.

Slava spominu umrlih ustanovnikov in čitalničarjev, pozdravljeni še živeči ustanovniki in čitalničarji!

Naučimo se ceniti lepo knjigo in naučimo se od nje ločiti knjigo, ki kvari in truje. Lepa knjiga je naša kulturna poslanka. Odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce v ljubezni in spoštovanju in pravem razumevanju, potem bo tudi neimovit dobil denar za lepo knjigo, ko ga ne bo razsul za sto in sto drugih manj vrednih stvari: in tako bo lepa knjiga pristna prijateljica našega srca, kulturna poslanka na poti borbe življenja v gorski koči—takisto kot v mestnem salonu.—F. S Finžgar.

Compliments

Dr. Carl G. Opaskar

PHYSICIAN AND SURGEON

740 East 152nd St.

GLEnville 3134

Dr. Vincent Opaskar

DENTIST

6402 St. Clair Ave.

HEnderson 4114

Frank V. Opaskar

ATTORNEY-AT-LAW

Hippodrome Bldg.

MAin 3786

ČESTITKE

ČITALNICI

FRANK

BELAJ

POZNANA SLOVENSKA

TRGOVINA MOŠKE IN

DEŠKE OPRAVE

6205 St. Clair Ave.

ČESTITKE

Leopold Kušlan

ČESTITKE

Janko N. Rogelj

PAINTING AND

DECORATING

Frank Klemenčič

1051 Addison Road

Tel.: HE 7757

Compliments of

Kromar's

Delicatessen

6101 Glass Ave.

Groceries — Cold Cuts

Ice Cream—School Supplies

and Notions

AMERIŠKA DOMOVINA

Mnogo uspeha želi

Čitalnici

ob 40-letnem jubileju

Paulina Štampfel

6108 St. Clair Ave.

Čestitke Čitalnici

Dr. Patrick B. Virant,

O. D.

OPTOMETRIST

15621 Waterloo Road

August F. Svetek

FUNERAL DIRECTOR

478 East 152nd St.

Tel.: IV 2016

**Durn Variety
Trgovina**

15605 Waterloo Road

Tel.: KE 5800

želi Čitalnici mnogo uspeha
ob 40-letnici

BOLEZEN . . . NESREČA . . . SMRT

SO TRI TEŽKE SKRBI, KI SE JIH NE MORE NIHČE UBRANITI.
DANES ALI JUTRI, BOLJ ALI MANJ BO VSAK PRIZADET.
ČE HOČEŠ DOBRO SEBI IN SVOJIM DRAGIM
PRISTOPI V

Kranjsko – Slovensko Katoliško Jednoto

PRVA IN NAJMOČNEJŠA SLOVENSKA
KATOLIŠKA PODPÖRNA ORGANIZACIJA
V AMERIKI

ČLANSTVO 40,600

PREMOŽENJE \$6,700,000.00

SOLVENTNOST K. S. K. J. ZNAŠA 129%

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega
obstanka nad \$9,200,000.00

K. S. K. Jednota izdaja najmodernejše vrste certifikate
sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00

Kranjsko - Slovenska Katoliška Jednota sprejema
moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa ta-
koj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

Za pojasnila o zavarovalnini vpra-
šajte tajnike ali tajnice krajevnih
društev K. S. K. J., ali pa pišite na:

GLAVNI URAD

351-353 N. Chicago St.

Joliet, Ill.

Dr. Kernovi knjigi
ANGLEŠKO-SLOVENSKI BESEDNJAK
CENA \$5.00

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO
CENA \$2.00

Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Avenue
CLEVELAND 3, OHIO

Čestitke Čitalnici

Anton J. Petkovšek

SLOVENSKA GOSTILNA

965 Addison Road

BUY A CASE OF

Standard

at

Emery's

961 Addison Road

Joseph Globokar

REAL ESTATE

Houses—Lots—Farms

986 East 74th St.

HEnderson 6607

M. Jalovec

6424 Spilker Ave.

PIVO — VINO

Vedno prijazna in
dobra postrežba

MICHAEL TELICH

Č E S T I T A

SLOVENSKI NARODNI ČITALNICI

OB 40-LETNEM JUBILEJU

Čestitke k
40-letnem jubileju
Slovenske narodne čitalnice
JOHN ŠUŠNIK

**Norwood Appliance
& Furniture Co.**

Tel.: ENdicott 3634

**Cutter Salvage
Corporation**

1132 East 60th St.

TOOL GRINDING
SPECIALISTS

24-Hour Service

**Charles & Olga
Slapnik**

FLOWER SHOPPE
6026 St. Clair Ave.

Čestitke k
40-letnem jubileju
Slovenske narodne čitalnice

Jerry Glavač

1052 Addison Road

Tel.: HE 5779

Mandel's Shoe Store

SHOES FOR THE ENTIRE
FAMILY

Our Aim Is to Serve You

6107 St. Clair Ave.

"You Can Get It At Grdina's"

Headquarters for
LYONS KITCHEN SINKS
AND CABINETS

Before You Remodel See Our
Complete Model Kitchen

Grdina Hardware

6127 St. Clair Ave.
EXpress 3605

KALAN'S HARDWARE

6421 St. Clair Ave.

izreka

ČESTITKE K

40-LETNEMU JUBILEJU

SLOVENSKE ČITALNICE

LOUIS MAJER

SLOVENSKA TRGOVINA
S ČEVLJI

Popolna zaloga moških, ženskih
in otroških čevljev

6408-10 St. Clair Ave.

Tel.: EX 0564

Euclid Music House

6405 St. Clair Ave.

IS CONGRATULATING
THE SLOVENIAN NATIONAL
LIBRARY ON ITS
40th JUBILEE

Dr. L. A. Starce

EYES EXAMINED
GLASSES

Contact Lenses Fitted

6411 St. Clair Ave.

COMPLIMENTS TO THE
40th JUBILEE OF THE
SLOVENIAN NATIONAL
LIBRARY

Dr. F. N. Braidech

ELECTRICAL GIFTS
Greeting Cards
Fluorescent Lighting

R. & S. Electric
WM. REICHWEIN

Appliances and Radio Repairs

6729 St. Clair Ave.

HE 3770

ČESTITKE K 40-LETNEM JUBILEJU
SLOVENSKE NARODNE ČITALNICE

izrekajo

A. Grdina & Sinovi

kateri praznujejo svoje 43. leto posluge
Slovincem v naselbini

DVE TRGOVINI POHIŠTVA

15301 Waterloo Rd. in 6019 St. Clair Ave.

POGREBNA KAPELA OBKROŽENA Z VRTOM
1053 East 62nd Street

12 BRUNSWICK LANES KEGLJIŠČE
6025 St. Clair Avenue

IZDELUJEMO VSE VRSTE
OGRAJE IN PORČE
PO NOVI MODI

J. Špehek

1120 East 67th St.
Tel.: EN 9339

Jolly Time Cafe

1188 Norwood Road

Beer, Wine to Take Out

WE DELIVER

Cal: EX 2934

JOHN & ANN PEČJAK

Karl's Food Mkt.

1209 Norwood Road

Complete Line of
Fresh Meats — Vegetables
and Groceries

Compliments of

Dr. M. F. Oman

DRUŠTVO Napredne Slovenke

ŠT. 137 SNPJ

IZREKA ISKRENE ČESTITKE

Slov. nar. čitalnici ob času praznovanja
njenega 40-letnega jubileja

GOJITELJICI KULTURE V
NAŠI SLOVENSKI
METROPOLI
PRIZNANJE IN ČESTITKE
OB NJENI 40-LETNICI

IVAN ZUPAN
BIVŠI UREDNIK GLASILA
K. S. K. J.

ČESTITKE K
40-LETNEMU JUBILEJU
SLOVENSKE NARODNE
ČITALNICE

DRUŠTVO RIBNICA
št. 12 SDZ

HEnderson 4629

**The Double Eagle
Bottling Co.**

Manufacturer of
ALL POPULAR FLAVORS

— DISTRIBUTOR —

**BUCKEYE BEER — GROSSVATER BEER
ALE AND HALF & HALF**

6511-19 St. Clair Ave.

**Couturiere Shoppe,
Inc.**

WOMEN'S WEAR
MADE TO ORDER

Evening by Appointment

**Marie J. Stefanic &
Agnes C. Jeric**

**6411 St. Clair Ave.
Tel.: Express 4979**

**RUDOLPH
BOŽEGLAV**

6010 St. Clair Ave.

VINARNA RAZNIH IN
OKUSNIH VIN

Se priporoča

EN 0282

K. M. Chojnicki
TAILOR

Cleaning, Pressing, Repairing
and Remodeling

**6727 St. Clair Ave.
ENdicott 5457**

John Kovačič

6603 St. Clair Ave.

SPLOŠNA
ZAVAROVALNINA

Prodajalec hiš in posestev
Popolna postrežba

A. J. Budnick & Co.

6631 St. Clair Ave.

PLUMBING AND
HEATING

Tel.: HE 3289

**Gostilna pri
Flajšmanu**

6400 St. Clair Ave.

ŽGANJE—VINO—PIVO
in dober prigrizek

John Metelko, O. D.

6417 ST. CLAIR AVE.

izreka

ČESTITKE K 40-LETNEMU JUBILEJU
SLOVENSKE ČITALNICE

Kolar's

SELECTED GROCERIES AND
QUALITY MEATS

We Deliver

1193 East 60th St.
Endicott 1379

Čestitke Čitalnici

Leo Zupančič

GROCERY AND
DELICATESSEN

1140 East 67th St.
HEnderson 0336

Čestitke Čitalnici

John J. Saje

1145 East 60th St.

Congratulations

Dr. Jos. A. Neuburger

6430 St. Clair Ave.

Office: HE 2667
Res.: GL 2311

ČESTITKE K 40-LETNEM JUBILEJU
SLOVENSKE NARODNE ČITALNICE

J. ŽELE IN SINOVI

DVA POGREBNA ZAVODA

6502 ST. CLAIR AVE.

ENdicott 0583

in

452 EAST 152nd ST.

IVanhoe 3118

Čestitke Čitalnici
k njenemu
40-letnemu jubileju

Društvo Danica
št. II SDZ

Dr. Anthony Škur

PHYSICIAN AND SURGEON

483 East 152nd St.

Office: KE 2424

Res.: KE 3307

Fred J. Makovec,
M. D.

PHYSICIAN AND SURGEON

15621 Waterloo Road

Office: KE 6196

Res.: IV 6657

Wm. J. Lausche

DENTIST

15621 Waterloo Road

KE 1258

To Our Slovenian Friends

Compliments of

**The Northern Ohio
Master Plumbers
Association, Inc.**

FOR PRACTICAL AND SCIENTIFIC ANSWERS TO
YOUR PLUMBING AND HEATING PROBLEMS

CALL

Office of the Secretary

ENdicott 3572

AUGUST KOLLANDER

v Slov. nar. domu

6419 St. Clair Ave.

POŠILJA DENAR v Jugoslavi-
jo, Trst, Gorico, Avstrijo, Ita-
lijo in druge kraje. Vsaka po-
šiljatev jamčena.

PRODAJA ZABOJE za pošilja-
nje hrane in obleke v staro
domovino in sprejema tudi za-
boje za odpošiljanje v stari
kraj.

**Pri Kollandru boste vedno
dobro postreženi**

LUŽAR'S CAFE

6723 St. Clair Ave.

izreka

ISKRENE ČESTITKE K
40-LETNEMU JUBILEJU
ČITALNICE

Prijatel's Pharmacy

(LEKARNA)

Na vogalu St. Clair Ave., in
E. 68 ulice

WE DELIVER

LEPA IN DOBRA KNJIGA JE
DUŠEVNO RAZVEDRILO,
KAKOR TUDI RAZMAH
IZOBRAZBE

Rudy Kozan

Oražem's Confectionery

6415 St. Clair Ave.

ICE CREAM AND
SANDWICHES

Where All Good Friends Meet

Pavlick Glass & Mirror Co.

6034 St. Clair Ave.

Mirror Resilvering

Furniture Tops for Home, Office
Mirrors and Glass for
All Purposes

Tel.: EXpress 3804

Compliments to
SLOVENIAN NATIONAL LIBRARY
ON THE 40th JUBILEE

William M. Boyd

STATE SENATOR
of the Twenty-Fifth District

MNOGO USPEHA
SLOVENSKI NARODNI
ČITALNICI
ob času
40-LETNEGA JUBILEJA
želijo

**SLOVENSKE
SOKOLICE
št. 442 SNPJ**

ISKRENE ČESTITKE
K 40-LETNEMU JUBILEJU
SLOVENSKE NARODNE
ČITALNICE
IZREKA VODSTVO
**SLOVENSKE
DELAVSKE
DVORANE**

VOGAL PRINCE AVE. IN
EAST 109th ST.

**Slovenian Labor
Auditorium**

Tel.: DI 9824

DRENİK

Beverage Distributing Incorporation

DISTRIBUTORS OF

Erin Brew – Budweiser
Duquesne Beer and Ale

RE 3300

Članstvo
DRUŠTVA
CARNIOLA TENT
št. 1288

izreka
ISKRENE ČESTITKE
SLOV. NAR. ČITALNICI
ob času praznovanja
NJENEGA 40-LETNEGA
JUBILEJA

ISKRENE ČESTITKE
SLOVENSKI NARODNI
ČITALNICI
k njemu

40-LETNEMU JUBILEJU
DRUŠTVO
LUNDER-ADAMIČ
št. 28 SNPJ

K 40-LETNEM JUBILEJU
SLOVENSKE NARODNE ČITALNICE
ISKRENO ŽELI MNOGO USPEHA

Društvo Naprej

ŠT. 5 SNPJ

East 61st Body Shop

Body and Fender Work
FRANK RICH
1109 East 61st St.
HE 9231

Čestitke Čitalnici

Društvo France Prešeren

ŠT. 17 SDZ

Andy's Barber Shop

If You Patronize Him,
He Will Keep You in Trim

6704 St. Clair Ave.

REAL ESTATE
INSURANCE AGENCY
Fire—Auto—Tornado
Plate Glass, Etc.

Daniel Stakich
15813 Waterloo Road
Tel.: KE 1934

ČESTITKE K 40-LETNEMU JUBILEJU
SLOVENSKE ČITALNICE

PROGRESIVNE SLOVENKE

KROŽEK ŠT. 2

Napredna ženska organizacija, delujoča na
polju kulture in izobrazbe

Značajne in napredne žene, želeče izraza v
kulturnem delovanju, vabimo k pristopu

CECILIJA ŠUBELJ, pred.
MARIE ZAKRAJŠEK, 1038 Addison Rd., tajnica

John Mikuš

Izdelujemo harmonike
najnovejšega modela

6607 Edna Ave.
Tel.: HE 3899

Čestitke Čitalnici

Joe A. Šiškovich

GROCERIJA IN MESNICA

15802-04 Waterloo Road
Tel.: IV 2686

Francis Jewelry

15701 Waterloo Road
WATCHES — DIAMONDS
JEWELS
Watch Repairing

Čestitke k 40-letnici
Čitalnice

Slov. moška zveza
št. 5

RELIABLE SUPPLY COMPANY

Glassware — Bar Supplies
and Equipment

WINES — CHAMPAGNES
CORDIALS

6701-03-09 St. Clair Ave.

Tel.: HEnderson 8777

KESERICH TAVERN

LIQUOR—WINE

GOOD BEER

And Tasty Food

Open Until 2:30 a. m.

6507 St. Clair Ave.

Tel.: ENdicott 9026

Vidrih grocerija

1192 East 61st St.

Raznovrstne jestvine spadajoče
v grocerijsko področje,
vedno sveže

Jennie Žele

1126 East 68th St.

GROCERIJA

Vedno sveže
jestvine

Kunstel's Nite Club

6616 St. Clair Ave.

izreka

ČESTITKE ČITALNICI
OB 40-LETNEM JUBILEJU

ENdicott 9208

Toni & Ann's Delicatessen

1152 East 71st St.

Grocerija in sveže
jestvine

**JOHN
MIHELICH**

1170 East 74th St.

**DRY GOODS
(Modna trgovina)
AND CONFECTIONERY**

Prost, kot je bil očakov,
naj zopet bo Slovencev dom!
Prešeren

**LUCKY LEAF
CAFE**

1099 East 79th St.

**ŽGANJE — VINO
PIVO**

JOHN & ANA FILIPIC

Pečene ribe ob petkih,
ob sobotah ples do 2:30 zjutraj
Prvovrstna godba

Mike Poklar

East 43rd and St. Clair Ave.

**GULF REFINING
GAS STATION**

Tel.: ENdicott 9181

Izvršujemo tudi prvovrstna
popravila na avtomobilih

Simončič Pekarija

6724 St. Clair Ave.

želi

**MNOGO USPEHA
ČITALNICI**

Tel.: EX 0881

**Hovan's
Beauty Shoppe**

1167 East 74th St.

Open Tuesday to Saturdays to
6:00 p. m.

Tuesdays and Fridays We Are
Open Also After 6 O'clock
in the Evening
(New Management)

Steve F. Pirnat

6516 St. Clair Ave.

Pošilja v stari kraj denar,
pakete ter opravlja
notarske posle.

Pri nas lahko plačate plin, elek-
triko in druge obveznosti

JOHN L. MIHELICH

SLOVENSKI ODVETNIK

**ŽELI SLOVENSKI NARODNI ČITALNICI MNOGO
USPEHA OB ČASU NJENEGA
40-LETNEGA JUBILEJA**

Compliments of
**THE FLEMING
FURNITURE CO.**
7411 St. Clair Ave.

Compliments of
**ST. CLAIR WINDOW
SHADE CO.**
6532 St. Clair Ave.

ENAKOPRAVNOST

**IZREKA ISKRENE ČESTITKE
SLOV. NAR. ČITALNICI OB NJENI
40-LETNICI!**

★

**Za najnovejše novice o dogodkih po svetu in doma,
naročite se na dnevnik "Enakopravnost"**

★

6231 ST. CLAIR AVENUE.

HEnderson 5311

Ameriška bratska ZVEZA

sodobna in svobodna
delavska organizacija
z 48-letno preiskušnjo
s 27,000 člani in s skoro
\$4,000,000.00 premoženja,

čestita

Slovenski narodni čitalnici

K 40-LETNICI
KULTURNEGA
UDEJSTVOVANJA
V CLEVELAND, OHIO

Glavni urad ABZ
ELY, MINNESOTA

Janko N. Rogelj, pred.

Anton Zbasnik, tajnik
Louis Champa, blag.

U
T L
A A
R T
G I
N O
C N S

ON YOUR

Fortieth Anniversary
The

Slovene National Benefit Society

IS

The Largest Slovene Fraternal Organization

Insures:

**MEN
WOMEN
CHILDREN**

For:

**ILLNESS
ACCIDENT
DEATH**

Issues:

- ORDINARY LIFE CERTIFICATES
- 20-PAY LIFE CERTIFICATES
- 20-YEAR ENDOWMENT CERTIFICATES

TOTAL BENEFITS PAID \$23,245,430.55

MAIN OFFICE:

2657 South Lawndale Avenue

CHICAGO 23, ILL.

Vincent Cainkar, President

F. A. Vider, Secretary

M. G. Kuhel, Treasurer

**LOUIS
ERŠTE**

BONDED WINERY NO. 156
8th District

6802 St. Clair Ave.
Tel.: HEnderson 3344

**JOHN'S
TAVERN**

6524 St. Clair Ave.

LIQUOR—WINE—BEER
GOOD FOOD

John & Fannie Simončič
Tel.: EN 9029

Mihaljevich Bros.

6424 St. Clair Ave.

izrekajo
čestitke k 40-letnemu jubileju
Slovenske nar. čitalnice

Compliments to the
40th JUBILEE OF THE
SLOVENIAN NAT'L LIBRARY

**Yale and Norwood
Theaters**

ČESTITKE
SLOVENSKI
ČITALNICI

**Louie's
Barber Shoppe**

968 East 74th St.

Čestitke k
40-letnemu jubileju
Slovenske narodne čitalnice

**Anžlovar's
Department Store**

(modna trgovina)
6214 St. Clair Ave.

GAY INN

6933 St. Clair Ave.

FRANK & EMILY ŠVIGEL

Pivo—vino—žganje

in dober prigrizek

Tel.: EN 9430

DRUŠTVO CLEVELAND št. 126 SNPJ

želi Čitalnici še mnogo let dela
na kulturnem polju z najboljšim
uspehom. Naj njena knjiga sije
svetlobo med slovenskimi rojaki!

Enako želi tudi odbor:

Louis Smrdel, preds.

John J. Gabrenja, taj.

Anton Smith, blag.

We Aim to Please

The Grand Laundry and Dry Cleaning Co.

5911-13 St. Clair Ave.

Phone: ENdicott 5158

Kvaliteta — Postrežba

PRVOVRSTNA MESNICA

Joseph Kodrič

1307 Addison Road

HE 3365

Frank & Tony's Cafe

1259 Marquette Ave.

ŽGANJE—VINO—PIVO

in dober prigrizek

Odrpoto do ene ure zjutraj

Tel.: EN 9808

J. Šuštaršič — F. Hribar

Hecker Tavern

1194 East 71st St.

ŽGANJE—PIVO—VINO

Odrpoto do 2:30 zjutraj

ENdicott 9779

**KAREL
ROGEL**

KROJAČ

6526 St. Clair Ave.

**OBLEKA NAREJENA PO ME-
RI IN ŠIVANA NA ROKO JE
BOLJŠE VRSTE**

**POCAHONTAS OIL
CO.**

Friendly Service

Everything for Your Car

Let Us Help You Make It Last

**Prompt, Efficient and
Courteous Service**

HI-SPEED PRODUCTS

Open 24 Hours Every Day

7402 St. Clair Ave.

Rosedale Dairy

1083 East 68th St.

**Mi natakamo sveže mleko v
steklenice dnevno**

**JAMES J. MAČEROL, lastnik
HE 4926**

**SLOVENSKA
MESNICA**

Joseph Trebec

Lastnik

1423 East 55th St.

Tel.: HEnderson 1249

Anton Martinčič

**GROCERIJA IN
MESNICA**

**5919 Prosser Ave.
HE 0982**

Three Corners Cafe

1144 East 71st St.

**ANDY KAVČNIK &
JOHN LEVSTIK**

**Izvrstno pivo, vino, žganje in
dober prigrizek**

SLOVENSKA NARODNA ČITALNICA

služi slovenski naselbini v Clevelandu že štirideset let. Kot varuh in činitelj slovenske kulture, Čitalnica širi lepo slovensko knjigo med svoje rojake že vso to dolgo dobo. Brez dvoma lahko sklepamo, da je njeno prizadevanje rodilo mnogo uspehov med tukajšnjimi rojaki, udeležujoč se na polju kulture.

Na ta zgodovinski dan Slovenske narodne čitalnice, slaveče svoj štiridesetletni jubilej, ji mi izrekamo iskrene čestitke in želimo mnogo uspeha v bodočnosti.

•

**ST. CLAIR SAVINGS
& LOAN CO.**
6235 ST. CLAIR AVE.

•

Slovenska hranilna institucija

ČESTITKE
ČITALNICI

**JOŽE
GRDINA**

KNJIGARNA IN
NABOŽNE SLIKE

6113 St. Clair Ave.

Tel.: EX 1390

**JAMES A.
SLAPNIK JR.**

FLORIST

6620 St. Clair Ave.

BRIDAL BOUQUETS
FUNERAL WREATHS
CUT FLOWERS

We Telegraph Flowers
Everywhere

—One Store Only—

HE 8824

ČESTITKE

Dr. M. R. Beljan

6411 St. Clair Ave.

EX 4818

The Edna Dairy

6302 Edna Ave.

J. K., lastnik

HEnderson 7963

Nick Spelich

6210 White Ave.

SLOVENSKA
MLEKARIJA

HEnderson 2116

**Ace & Johnny's
Delicatessen**

1095 East 72nd St.

GROCERIJA

Sveže sadje in zelenjava

**F. MIHČIČ
CAFE**

7114 St. Clair Ave.

**BEER—WINE—LIQUOR
GOOD FOOD**

Open to 2:30 a. m.

**The Lake Erie
Building Material
Co.**

RALPH J. JONES, Pres.-Treas.

L U M B E R

Office and Yard:

1321 Marquette Rd.

**One Block NW of E. 55th and
St. Clair Ave.**

Phones: HE 5080—HE 5081

Night Phone: CE 0888

**ALL STOCK KEPT IN WARE-
HOUSE UNDER ROOF**

Grade-Marked, Quality Material

John Rebraca

6611 St. Clair Ave.

**Mi imamo svežo grocerijo,
meso, sadje in
zelenjavo**

Express 3062

**Kobal's Meats and
Groceries**

1166 East 74th St.

**Pri nas imamo vedno sveže
jestvine, sadje in
zelenjavo**

IT PAYS TO SHOP AT

Taylor Variety

5c and 10c TO \$1.00 STORE

6714-16 St. Clair Ave.

**PRVOVRSTNA ČISTILNICA
OBLEK**

**Mi čistimo, popravljamo in
barvamo vsakovrstne
obleke**

Zvonko Mohorich

1169 East 72nd St.,

Cor. of Donald Ave.

Tel.: HE 3981

ČESTITKE ČITALNICI

K 40-LETNEMU

JUBILEJU

**DRUŠTVO
SVOBODOMISELNE
SLOVENKE**

št. 2 SDZ

ČESTITKE

ČITALNICI

**Caro-Fran
Bridal Shoppe**

7017 Superior Ave.

EXpress 2828

Compliments to
SLOVENIAN NATIONAL
LIBRARY

on its
40th ANNIVERSARY

**Lodge
Concordians**

NO. 185 SNPJ

Zavasky & Sons

HARDWARE

6011 St. Clair Ave.

General Hardware and
House Furnishings
Glass, Paints, China
and Enamel Ware

EN 5141

**Prijatel Radio
Service**

1142 East 66th St.

Mi jamčimo naša
popravila

EX 2680 — EX 3985

Compliments to
SLOVENIAN NATIONAL
LIBRARY

on their
40th JUBILEE

**Lodge Slovenec,
NO. 1 SDZ**

Pres., Frank Zorich
Sec'y, Anthony Tomše
Treas., John Gabrenja

**Društvo
Državljan
št. 33 SDZ**

IMA DVA ODDELKA:
odraslega in mladinskega

Čitalnici
želi mnogo uspeha
ob priliki 40-letnice

Candid Wedding Album

**YOUR ENTIRE WEDDING STORY
TOLD IN PICTURES:**

- IN YOUR HOME
- IN YOUR CHURCH
- AT YOUR RECEPTION

**Full 8x10 Photographs Mounted in a Beautiful
White Album**

(20 to 24 Pictures to Choose From)

A. R. THIEL CO.
7309 ST. CLAIR AVE.
EX 4710

**DRUŠTVO
SV. ANA
št. 4 SDZ**

ISKRENO ČESTITA
SLOV. NAR. ČITALNICI
ob času slavitve
40-LETNEGA JUBILEJA

Ž I V E L A !

ČESTITKE ČITALNICE
K 40-LETNEMU
JUBILEJU

**WEST SIDE
SLOVENE HOME**

**(Dom Zapadnih
Slovencev)**

6818 DENISON AVE.

Pred., Frank Andrew
Taj., Charles Žakelj
Blag., Frank Krašovec

**C. Lyon's
Bicycle Shop**

GENERAL REPAIRING

Parts and Accessories

6700 Superior Ave.

Tel.: Express 0710

Miller Brothers

FAMILY SHOE STORE

6307 St. Clair Ave.

and

7026 Superior Ave.

Tanko's Market

6313 St. Clair Ave.

GROCERIES AND

FRESH MEATS

Phone: Endicott 7336

Tino Modic

LIQUORS—WINE—BEER

6030 St. Clair Ave.

Tel.: ENdicott 9691

Čestitke k
40-letnem jubileju
Slovenske narodne čitalnice

**Simončič
Confectionery**

6502 Superior Ave.

Compliments of

Toedtman & Follis

NEIGHBORHOOD

DRUG STORE

Superior Ave. at E. 65th St.

Carl Stalzer

TAILOR

Remodeling — Pressing
Cleaning

1281 Addison Road

Abel's Block, cor. of Superior
Avenue

John Kramer

5303 St. Clair Ave.

Aurbach Hardware Store

5512 St. Clair Ave.

Joseph Dovgan

ČESTITKE K
40-LETNEMU JUBILEJU
SLOVENSKE NARODNE
ČITALNICE

**O B L A K
FURNITURE CO.**

6612 St. Clair Ave.

Tel.: HE 2978

**THE ARCTIC
AIR CO.**

REFRIGERATION
SALES AND SERVICE

All Work Guaranteed

1151 Addison Rd.

DELL ALBERT, Manager

Tel.: EX 7955

Mario's Cafe

6220 St. Clair Ave.

izreka

ČESTITKE K 40-LETNEMU
JUBILEJU SLOVENSKE
NAR. ČITALNICE

Kay Shoe Co.

6418 St. Clair Ave.

QUALITY FOOTWEAR
FOR ENTIRE FAMILY

Compliments to the
40th JUBILEE OF THE
SLOVENIAN NATIONAL
LIBRARY

Wolkov Jewelers

6428 St. Clair Ave.

(Opposite Slov. Auditorium)

**Zakrajšek
Funeral Home Co.**

Air Conditioned

INVALID CAR SERVICE

6016 St. Clair Ave.

Tel.: Endicott 3113

Congratulations from
LODGE
Comrades -- No. 566
SLOVENE NATIONAL BENEFIT SOCIETY

●

Lodge "Comrades" No. 566, SNPJ was organized in April 1926, with twelve (12) charter members. It has grown steadily until today it comprises a membership of 275 adults and 70 juveniles. Its activity along social, cultural and athletic fields has brought about a proud and enviable reputation. "Join Comrades, one of Cleveland's Most Active Lodges" is more than a mere by-word.

The parent organization, Slovene National Benefit Society, today, in strength of membership and financial resources ranks highest among the various fraternal organizations. Its attractive adult and juvenile plans of insurance should appeal to you, your children and friends.

On the 40th Anniversary of "Čitalnica" Lodge Comrades, along with others, extends heartiest congratulations and best wishes for continued success in a field that is worthwhile and of vital importance to the younger people of Slovene parentage.

●

Comrade Lodge-1946 Executive Board:

ANTON KERZE—President

PAULINE SPIK—Vice-President

PAULINE ROSS—Treasurer

FRANCES PRESEREN, Recording Secretary

JOSEPH F. FIFOLT—Secretary, 1237 E. 60 St.—Tel.: EN 4737

●

AUDITING COMMITTEE

TONY DEBEVEC—**JOSEPH SIRCEL**—**JOSEPH PRIJATEL**

**MERVAR
MUSIC
MART**

6919 St. Clair Ave.

Compliments to
SLOVENIAN NATIONAL
LIBRARY
on its
40th JUBILEE

Investments in Pleasure

PHONOGRAPHS
RECORDS
RADIOS

Compliments to
SLOVENE NATIONAL
LIBRARY

on its
40th ANNIVERSARY

**LODGE
SPARTANS
No. 576 SNPJ**

ČESTITKE K
40-LETNEMU JUBILEJU
SLOVENSKE NARODNE
ČITALNICE

**Društvo
Jugoslav Camp
ŠT. 293 W. O. W.**

ČESTITKE K
40-LETNEMU JUBILEJU
SLOVENSKE NARODNE
ČITALNICE

**Društvo
Glas clevelandskih
delavcev
ŠT. 9 SDZ**

**Matt Petrovich
253 East 151st St.**

REAL ESTATE
INSURANCE

Fire, Tornado, Auto
Plate Glass and Liability

ČESTITKE
ČITALNICI

**Lakeland
Tavern**

23931 LAKELAND BLVD.
Euclid
JENNIE KAVCHNIK,
lastnica

ČESTITKE ČITALNICI
K 40-LETNEM JUBILEJU
izreka

**EDWARD J.
KOVAČIČ**

Councilman 23. varde

ČESTITKE ČITALNICI
OB 40-LETNEM JUBILEJU
izreka
Slovenska banka

**THE
NORTH AMERICAN
BANK**

Norwood & St. Clair Ave.

GROCERIJA
985 Addison Road

Anton Primc
Lastnik

Vedno sveže jestvine

Joseph Mohar & Co.
6721 St. Clair Ave.

Plumbing, Heating and
Electric Sewer Cleaning

HEnderson 5188

St. Clair Auto Parts

6009 St. Clair Ave.

Equipment — Parts
Accessories
Machine Shop Service
J. A. STUKI
EX 4450
Nite: HE 7953

Mar-Ket Coal Co.
1261 Marquette Ave.
Pocahontas — High Grade
Kentucky
W. Virginia — Ohio
Pennsylvania
And All Stoker Coals
AGNES MARIE KLEMENČIČ,
Proprietor
EN 3300

ČESTITKE K
40-LETNEM JUBILEJU
SLOVENSKE NARODNE
ČITALNICE

JOSEPH P.
MR HAR

6815-31 Superior Ave.

ŠORNOVA
RESTAVRACIJA

6036 St. Clair Ave.

Tel.: EN 5214

*Pri šornu kuhinja domača
pripravlja vedno svežo jed,
v jedilnici pa se obrača
prijaznih, lepih trop deklet.*

*Pri jedi tudi, če želite,
strežajke vinca prineso;
te smehljajoče so, stasite,
enota z vincem in jedjo.*

*Že dvajset in deveto leto
slovenske fante tam goste;
s pečenko, vincem, omeleto,
pri šornu glad vam ohlade.*

J. S.

Dominik Lušin

S O H I O
SERVICE STATION

E. 60th & St. Clair Ave.

Delicatessen and Confectionery
School Supplies — Cigarettes
Candy — Groceries and
Cold Meats

Tony & Jo Ann
Milavec

1126 East 61st St.

Kekic Grill

LIQUOR—WINE—BEER

Most Complete Line of Liquors
and Wines

6622 St. Clair Ave.

Peter Kekic, Proprietor

Ažman Meat Market

6501 St. Clair Ave.

izreka čestitke Čitalnici

ob

40-letnem jubileju

Program

- 1—John Filipič, predsednik Čitalnice, pozdravi občinstvo in predstavi govornika Ivana Zormanana.
- 2—Ivan Zorman govori o slovenskem slovstvu, pesnikih in pisateljih.
- 3—Moški pevski zbor Slovan poje sledeče pesmi: Dijaška; Oj večer je že, Zormanova; in Soči. Pevovodja Frank Vauter.
- 4—Frank Slejko igra na vijolino. Vera Milavec-Slejko ga spremlja pri klavirju.
- 5—Ančka Safred od Glasbene matice, solospjev, poje narodne pesmi. Pri klavirju jo spremlja Vera Milavec-Slejko.
- 6—Louis Belle in John Nosan od Glasbene matice pojeta v dvospevu. Pri klavirju jih spremlja Vera Milavec-Slejko.
- •
- 7—Judy Pretnar proizvaja umetni ples, Shareen Tied pa akrobatiko. Pri klavirju Vera Milavec-Slejko.
- 8—Dorothy Švigel, pevka Glasbene matice, poje v solospjevu.
- 9—Sophie Turkman in Anton Perušek od pevskega zbora Zarje pojeta v dvospevu. Pri klavirju jih spremlja Edwin Poljšak.
- 10—Louis Belle, Frank Plut, John Nosan in Primož Kogoj od Glasbene matice pojejo v kvartetu. Pri klavirju jih spremlja Amalija Plut.
- 11—Ivan Zorman igra na klavir Venček narodnih pesmi, fantazija za klavir.
- 12—Mešan pevski zbor Zarja. Pevovodja Joseph Krabec. Pri klavirju spremlja Edwin Poljšak.

Program vodi Josip Šircel

Slovenska narodna čitalnica se najtopleje zahvaljuje Slovenskemu narodnemu domu za naklonjenost in postrežbo.

Enako se Čitalnica zahvaljuje tudi raznim društvom in ustanovam, katera ji nudijo finančno pomoč.

Pa tudi vsem sodelovalcem današnjega programa se Čitalnica iskreno zahvaljuje, ker brez njih bi bila ta prireditev nemogoča.

SLOVENSKA DOBRODELNA ZVEZA

zavaruje članstvo:

Od \$500.00 do \$5.000.00 posmrtnine in za \$5.00, \$7.00 in
\$14.00 tedenske bolniške podpore

ZAVAROVALNINA:

- CELO-ŽIVLJENSKA

- DVAJSET LET PLAČLJIVA

- DVAJSET LET IZPLAČLJIVA

Otroke:

DO \$1.000.00 POSMRTNINE

-

POSOJILA NA VKNJIŽBE:

4% na prve vknjižbe 50% cenilne
vrednosti kjerkoli v državi Ohio

-

INFORMACIJE SE DOBI V GLAVNEM ZVEZINEM URADU:

6401 ST. CLAIR AVE.

Cleveland 3, Ohio

Tel: ENdicott 0886

Nekaj zgodovine naše knjige

Zbral Frank Česen

Doprinos ameriških Slovencev na književnem in prosvetnem polju je precejšen če upoštevamo, da je bila ogromna večina naseljencev preprostih delavcev in kmetov, ki so bili dolga leta odrezani od rojstne domovine, katera jim je bila le mačeha. Bili so samouki, kajti izobraženci so bili med njimi silno redki. Več je bilo pa pol izobražencev, ki so imeli par razredov gimnazije ali semenišča. Tem smo po domače rekli "falirani študentje." Ampak brez njih bi v kulturnem in prosvetnem pogledu težko izhajali. Bili so naša luč, ki nam je kazala pot v to ali ono smer. Po večini so se udeleževali pri časopisih in pri podpornih organizacijah; nekateri so pa še naprej študirali v ameriških šolah, če so imeli sredstva.

Marsikateri izmed bivših študentov se je udeleževal tudi na literarnem polju. Najbolj ugleden izmed njih je bil Louis Adamič, ki je v angleščini napisal kar 15 knjig, več prevodov in brošur. On nas je tudi predstavil pred ameriško javnostjo kot pošten in kulturni narod, namesto psov kot "Buhunks, Polacks, Grainers in Austrians," kot so nas prej imenovali; deloma po lastni krivdi.

Seznam izvirnih slovenskih knjig, prevodov in brošur presega število 300, vključivši koledarje v katere so prispevali več ali manj kakovostne povesti, črtice in razpaave mnogi naši sotrudniki. V koledarjih so bili tudi važni zgodovinski dogodki, podučni članki in razni statistični podatki. Skratka, bili so ogledalo našega življenja. Zato bodo nekoč zelo koristili našim zgodovinarjem pri pisanju zgodovine ameriških Slovencev.

Izmed koledarjev je bil v literarnem pogledu najboljši Ameriški družinski koledar, ki ga je izdajala Jugoslovanska delavska družba v Chicagu od 1915 do 1950. (sedaj ga nadomestuje Slovenski koledar, ki ga izdaja Slovenska izseljenska matica v Ljubljani.) Imel je napredne smernice. Koledar Ave Maria je bil ustanovljen leta 1913 in še vedno izhaja. Urejen je v katoliškem duhu. Izdajajo ga slovenski frančiškani. Slovenski ameriški koledar je izhajal v založbi Glas naroda od leta 1894 do 1942. Imel je liberalne smernice. Občasno je izšlo še več drugih koledarjev kot Delavski koledar, Koledar Nove domovine in Koledar Amerikanski Slovenec. Doživeli so le eno ali dve izdaji. Zvečine niso imeli nobene literarne vrednosti. Vsi koledarji pa so imeli precej oglasov, ker brez njih ne bi mogli izhajati.

Imenik pisateljev, pesnikov in prevajalcev knjig, v kolikor sem ga mogel izslediti, vsebuje nič manj kot 86 imen in založb. In če je res knjiga merilo kulture, zlasti neke narodnosti v tujini, tedaj je to merilo lepo piznanje Slovencem.

Ker je prostor omejen, ne morem priobčiti vseh imen, zato se bom omejil le na najbolj delavne. Razen Louisa Adamiča (ki je pisal v angleščini) naj omenim naslednje: Ivan Molek

Katka Zupančič, Dr. Frank J. Kern, Anna Krasna, Edi Gobec (v angleščini), Ivan Jontez, Jože Grdina, Ivan Zorman, Ivan Zupan, Rev. Friderik Barage, Karel Mauser, Mary Prisland, Anton Klancar (v angleščini), Jack Tomšič, Frank Sakser, Janez Terček, Rev. Joseph Škur, Martin Konda, Frank Magajna, Jakob Hočevár, Anton Šabec, Vatro Grill, Frank Turk, Frank Zaitz, Louis J. Piro, Rev. Peter Jeran, Rev. Kazimir Zakrajšek, Frank S. Tauchar, Rado Staut, Rev. F. S. Šusteršič, Janko N. Rogel, Niko Zupančič, aledsander toman, Victor J. Kubelka, Leo Zakrajšek, Frank Kerže, Frank Novak, Rev. Andrej Smrekar.

Pisatelji so bili več ali manj nadarjeni. Po vsebini, slogu in obliki so se znatno razlikovali; od strogo katoliškega do levičarsko socialističnega. Pisali so iz veselja, ne pa zaradi honorarja, ker ga ni bilo. Knjižni trg ni bil med nami nikdar velik. Če se prav spominjam je bila največja naklada Ameriškega družinskega koledarja leta 1917 5000 izvodov, ampak smo ga morali prodajati po hišah. Zato ni menda nobena knjiga izšla v več kot eni izdaji. Največ knjig je izšlo v samozaložbi. Nekaj so jih založile tudi podporne in cerkvene organizacije in časopisi. Med založniki so bili tudi Književna matica SNPJ, Prosvetna matica JSZ, Glas svobode, Glas naroda, Enakopravnost, Delavec, Ave Maria in Amerikanski Slovenec.

Popolnega seznama naših knjig ni, ker je bilo precej dobrega gradiva vsled pomanjkanja gmotnih sredstev priobčenega v revijah kot Čas, Majski glas, in Cankarjev glasnik, kakor tudi po časnikih kot "mašilo". Vendar pa se je večina gradiva ohranila v čitalnicah in ljubljanski univerzitetni knjižnici. Žal, da zaradi pomanjkanja prostora ni mogoče havesti tudi imena knjig in brošur, ki predstavljajo pisan mozaik našega udejstvovanja.

Prvo posvetovanje za ustanovitev Čitalnice v
Clevelandu je bilo avgusta 1906 v Krawsoni
dvorani. Udeleženci so bili večinoma
člani Slovenskega šokola, društva Triglav
in društva Naprejek ^{SNPJ}. Zadnje društvo še
obstaja. Narzoc je bil tudi med "Nove
tomorine Rajko Fajzef", ki je podal
~~naslednje~~ poročilo, da so na seji vsi navdušeno
sklenili naj se imenuje SNC. ~~Čitalnica~~
~~člani po tej sliki na sliki v tej sliki in~~
~~sinec~~ Nadaljni razvoj čitalnice bom
prebral iz Razgibnega članka o tej ustanovi.
Napisal ga je ob 40. letnici društva (1946)
V knjižici s programom je poleg tega
orisa še 170 oglasov vplivnejših slovenskih
inštitucij, podjetij in ~~in~~ posameznikov, ki
čitalnici čestitajo ob jubileju. Takole
piše v tem članku

Zadnjih 20 let je
~~Do 1946~~ poslovala čitalnica minijeno v starih
tirnica. Dokupila je v 20. letih za približno \$500.-
novih knjig. Povedila je po možnosti vsako leto
vsaj eno poučno predavanje za široko publiko
ali po možnosti predvajala kratke filme, kot

Letos bo praznovalo 67 let odkar je bila v Cleve-
landu ustanovljena S.N.C. ~~Citalnica je~~
Samostalnišijska Citalnica je spežan iz glagola
čitati. Lepša beseda za isto pojem je brati
vendar se samostalniška bralnica ^{skoraj} ne uporablja.
Citalnice so bile moderne in so ~~postajale med~~
~~Slovenci~~ se ustanovljale ~~in~~ med Slovenci
v domovini ~~pred 30. do 40. leti~~ v začetku
tega stoletja. Pokret pa je v zvezi s
kulturnim in narodnim osvobodjenjem
Slovencev, glasi se izobražencev in ~~mestno~~
ga ptam. V kulturni zgodovini ~~pet~~ doba
imenuje čitalniška doba.

^{način}
Z ~~izvežen~~ je prva čitalniška ideja v
Zamejstvu. ~~Čitalnica je~~ Resnala naj bi
kulturne potrebe teh ljudi, jih med seboj
povezovala in jim nudila nekaj duševnega
razvedrila. Za današnje pojme so
bili to polizobraženci, ~~toda pred~~ vendar jih
navdušenja in energije za narodno stvar.
Vedeti moramo, da ~~so~~ od tistih dni do
danes, tudi izobrazba ~~in~~ zahteve po izobrazbi
močno narasle. Kdor je imel končano prednjo
šolo, so mu bila odprta vrata do istih plin
kot univerzitetnim diplomantom danes.

n.pr. O običajih med ^{ameriškim} Indijanci, o življenju
v Sloveniji, o potovanju po Rusiji in Japonski
James podpirajo citatino

Jaz sem prišel sem okrog 1955. iz
žele po ~~knji~~ slov. knjigah. V
odbor sem prišel kot zastopnik
društva Novi dom

Ker nimajo svoje slovenske govorce
mladine - ta jim je ušla, me
kar radi sliširajo.